

REFERAT Handicaprådet d. 23-03-2026

Mødedato Mandag d. 23. marts 2026 kl. 16:00

Mødested Lokale 121

Indholdsfortegnelse

Introduktion til Handicaprådets arbejde.....	3
Gensidig orientering.....	4
Samarbejdsorganisationen på Voksen Socialområdet.....	7
Proces for revidering af handicappolitikken.....	10
Eventuelt.....	12

Punkt 1: Introduktion til Handicaprådets arbejde

27.69.48-P35-1-25

Sagsfremstilling

Introduktion til Handicaprådets arbejde.

Til orientering er forretningsorden til Handicaprådets arbejde vedlagt som bilag. Brochuren "Kommunale handicapråd – den gode praksis" er ligeledes vedlagt som bilag. Den omhandler Handicaprådets arbejde.

Beslutning

Drøftet.

Anne Hvidberg Jørgensen og Claus Højsgaard deltog ikke i behandlingen af punktet.

Bilag

Kommunale-handicapråd-den-gode-praksis

Punkt 2: Gensidig orientering

27.69.48-P35-1-25

Beslutningstema

Orientering om diverse fra Handicaprådsmedlemmer.

Sagsfremstilling

1. Orientering fra udvalgsformanden
2. Orientering fra forvaltningen
 1. Handicapkørsel over grænsen
 2. Kommunal bekymring for servicehunde-området
 3. Opfølgning på parkering ved taktile ledelinjer ved Tønder Gymnasium
3. Orientering fra udvalgsmedlemmer.

Indstilling

Direktøren for Børn, Unge og Social indstiller,

at Handicaprådet får en orientering og gensidigt drøfter de relevante punkter.

Beslutning

1. Orientering fra udvalgsformanden

Næstformanden orienterede sammen med forvaltningen vedrørende beredskabsplanen. I den vejledning staten har sendt ud skal man kunne klare sig i tre dage, hvis der opstår en krise. De borgere, som ikke kan klare sig selv nu, kan ikke forvente at få samme hjælp som nu, men der vil blive prioriteret, så de der har brug for hjælp, vil få det. Der er udarbejdet en udmøntningsaftale om en akutpakke på beredskabsområdet, hvor 220 mio. kr. fordeles i kommunerne. Kommunalbestyrelsen har godkendt en sundhedsberedskabsplan, hvor der indgår sundhedspersonale. Der er nedsat en arbejdsgruppe i Tønder der ser på hvordan sårbare borgere bedst sikres. Det er fx opgaver over for syge, ældre og handicappede borgere.

2. Orientering fra forvaltningen

Der vil blive set på og kommer et forslag til ledelsesinformation til Handicaprådet, så det bliver relevant for rådet. Forslaget bringes op i rådet.

a. Handicapkørsel over grænsen

Forvaltningen orienterede vedrørende handicapkørsel.

b. Kommunal bekymring for servicehunde-området

Forvaltningen orienterede vedrørende servicehunde-området. Der er blevet sendt en fælles skrivelse fra kommuner til Social- og Boligministeriet.

Jette Moshage bemærkede, at i Danmark trænes førerhunde primært gennem Dansk Blindesamfund, som har uddannet førerhunde siden 1949 - Er det muligt, at "assistancehunde" uddannes efter denne model. Opdragelse og træning af førerhunde er en omfattende proces, der forvandler en hvalp til en livsvigtig, selvstændig ledsager for blinde og stærkt svagsynede. Processen tager typisk omkring 18 måneder til to år, fra hvalpen fødes, til den er færdiguddannet. Her er de vigtigste faser i en førerhunds liv og opdragelse: Hvalp og socialisering (0-12 måneder) Foderværter: Hvalpen (ofte

labrador, golden retriever eller schæfer) bor hos en foderværtsfamilie fra den er 8 uger gammel. Foderværten skal socialisere hvalpen ved at udsætte den for mange forskellige miljøer: Bybilleder, offentlig transport, larm, andre dyr og mennesker. Hvalpen lærer basal opdragelse som "sit", "dæk" og at gå pænt i snor, samt at være alene hjemme. At skabe en tryk, rolig og omgængelig hund, der ikke er bange for nye oplevelser. Formel træning (12-18 måneder) Førerhundeinstruktør: Hunden flytter fra foderværten til en professionel førerhundeinstruktør, hvor den trænes intensivt i ca. 5-6 måneder.

c. Opfølgning på parkering ved taktile ledelinjer ved Tønder Gymnasium

Forvaltningen vil forsøge at tage kontakt igen. Der er ønske om at blive hørt i Handicaprådet, når der skal lægges nye taktile ledelinjer.

3. Orientering fra udvalgsmedlemmer.

Kurt Serup Poulsen orienterer om temadag for de nye handicapråd i 2026, som Det Centrale Handicapråd og Komponent afholder. Der er forslag om, at man melder sig til temadagen - Der er en dag i Øst samt en dag i Vest. Temadagene er henvendt til medlemmer af kommunale handicapråd, også kommunalpolitikere og embedsværk, og evt. sekretariatsansatte. De anbefaler deltagelse af mindst tre medlemmer fra et handicapråd, og meget gerne både repræsentanter fra handicaporganisationerne og fra kommunal side. Dette giver de bedste forudsætninger for at videreføre dialog og inspiration i eget råd efterfølgende. Det anbefales at man abonnerer på nyhedsbrev fra Det Centrale Handicapråd.

Der vil blive sendt kalenderinvitationer ud til temadagen den 19. maj i Horsens.

Danske Handicaporganisationer har afgivet høringssvar om midlertidig niveaufri adgang til det nye Wegner Museum på Hestholm. Kurt Serup Poulsen gav en orientering om dette, og høringssvaret vedlægges.

Der blev rettet en forespørgsel om det er muligt at en fra de udpegede medlemmer fra DH til Handicaprådet kan deltage i § 17, stk. 4-udvalget "Sammen om fremtidens skoler og dagtilbud". Udvalget vil bestå af 16 medlemmer og skal rådgive om, hvordan man sikrer et bæredygtigt dagtilbuds- og skoleområde.

DH Tønder har lavet et notat over Tilgængelighedsudvalg i kommunerne. Det kan bruges som oplæg til hvordan Tønder Kommune kan gøre det fremover. Det bliver gjort forskelligt fra kommune til kommune - nogle har udvalg med et afsat beløb og andre har ikke noget.

Der har været årsmøde i DH den 9. marts med 12 deltagere. Koordineringsgruppen fortsætter, og det består af Formand Kurt Serup Poulsen, næstformand Anne Hvidberg og økonomiansvarlig Helle Nissen.

Dansk Blindesamfund har vedtaget en resolution på Landsmødet 7.-8. marts 2026, hvor Jette Moshage deltog. Manglende digital tilgængelighed begrænser blinde og svagsynedes adgang til blandt andet sundhedsydelser, beskæftigelse, uddannelse, bank, transport, indkøb, fritidsliv og kontakt til offentlige myndigheder. Digitale løsninger skal udvikles i overensstemmelse med gældende standarder og lovgivning om digital tilgængelighed, også på områder, der ikke er dækket af tilgængelighedslovgivning. Der skal følges systematisk op på lovgivningen, og at manglende efterlevelse får mærkbare konsekvenser. Alle blinde og svagsynede har den nødvendige adgang til undervisning og rådgivning i brug af digitale løsninger. Kompenserende hjælpemidler til personer, der ikke selvstændigt kan benytte digitale løsninger, skal sikre rettidig hjælp til at håndtere eget liv på egne præmisser, så de sikres fuld ligestilling i samfundet. Der afsættes de nødvendige offentlige midler til at sikre digital tilgængelighed.

Bedre digital tilgængelighed er ligeledes en klar samfundsøkonomisk gevinst og kan styrke retssikkerheden. Når blinde og svagsynede får reel adgang til digitale løsninger, bliver mulighederne for uddannelse, beskæftigelse og selvstændig forsørgelse styrket, og behovet for hjælp til utilgængelige løsninger kan reduceres. Digital tilgængelighed bidrager derfor til både bedre livskvalitet og en mere effektiv anvendelse af samfundets ressourcer. Digitalisering må ikke skabe nye barrierer. Det er et politisk ansvar at sikre, at det digitale Danmark er tilgængeligt for alle.

Der var stor ros til Borgerservice, som var meget hjælpsomme i forbindelse med brevafstemning - Der var forskellige hjælpemidler til rådighed, stor skærm, lupper, adgang til kørestole m.m.

Anne Hvidberg Jørgensen og Claus Højsgaard deltog ikke i behandlingen af punktet.

Bilag

Notat om handicapkørsel over grænsen

Kommunal bekymring for servicehunde-området (2. fremsendelse).

Høringssvar vedrørende niveaufri adgang til det nye midlertidige Wegner Museum.pdf

Punkt 3: Samarbejdsorganisationen på Voksen Socialområdet

27.00.00-A00-11-25

Beslutningstema

I denne sag orienteres Handicaprådet om den fremadrettede samarbejdsorganisation som vedtaget i Kommunalbestyrelsen den 27. november 2026.

Historik

På Socialudvalgsmødet d. 6. maj 2025 blev der gennemført en temadrøftelse om samarbejdsorganisationen, som på nuværende tidspunkt består af samråd, kontaktråd og pårørenderåd.

Temadrøftelsen tog afsæt i en kortlægning af rådernes funktion og sammensætning. På udvalgsmødet blev der truffet beslutning om, at forvaltningen skulle udarbejde forslag til fremtidig sammensætning af samarbejdsorganisationen (jf. bilag).

Udvalget blev forelagt forslag til fremtidig sammensætning af samarbejdsorganisationen på Socialudvalgsmødet afholdt d. 3. juni 2025. Beslutningen på udvalgsmødet blev, at Socialudvalget påtænker den foreslåede ændrede struktur, og ønsker at høre de fungerende råd om forslaget til den nye struktur.

På baggrund af de indkomne høringssvar besluttede Kommunalbestyrelsen på mødet den 27. november en ny samarbejdsstruktur.

Handicaprådet fik på en forespørgsel en orientering på rådsmødet den 21. januar 2025 om, at man undersøgte muligheden for en ny organisering, men blev ved en fejl ikke hørt senere i processen.

Sagsfremstilling

For at understøtte fremtidig kvalitetssikring i forhold til den løbende dialog mellem borgere, pårørende, ledere og det politiske niveau, forslås en fremtidig samarbejdsorganisation bestående af samråd, pårørenderåd og brugerråd.

Råd	Deltagerkreds	Dagsorden
Samråd (hidtil 4 samråd) Frekvens: 2-3 møder pr. år	Samråd i klynger med tilbud som er sammenlignelige. Alle pårørende og brugere inviteres til møderne. Områdeleder (referent) og tilbudsledere i klyngen.	Information fra område- og tilbudslederne. Generel information om tilbuddenes daglige drift, herunder aktiviteter og andre relevante temaer.
Pårørenderåd (hidtil 3 kontaktråd og 1 pårørenderåd) Frekvens: 3-4 møder pr. år	En repræsentant fra hver klynge af samråd. Formand for Socialudvalget. En repræsentant fra relevant interesseorganisation. En repræsentant fra frivilligheds/NGO-området. Direktør for Børn, Unge og Social. Fagchef for Voksen Social. Områdeleder (referent).	Generelle drøftelser om områdets virke. Generelle drøftelser om politiske tiltag og strategier på Socialudvalgets område, med fokus på bl.a. de overordnede økonomiske rammer.

Brugerråd (nyt) Frekvens: 2 møder pr. år.	Tilbudsledere og brugere/beboere.	Generel dialog omkring dagligdagen, herunder aktiviteter, ensomhed mv.
---	--------------------------------------	--

På baggrund af beslutningen på Socialudvalgsmødet d. 3. juni 2025, har forslaget til fremtidig sammensætning af samarbejdsorganisationen indenfor Voksen Social været sendt til høring i de fungerende råd (samråd, kontaktråd og pårørenderåd).

Høring

Der er modtaget høringssvar fra følgende: Samrådet for Æblevej 1 og 2, Kontaktrådet for Solgården og Rådgivningscenteret, Kontaktrådet for Botilbud, Kontaktrådet for Beskæftigelse og Botilbud samt Pårørenderådet.

Opsummering af høringssvarene:

Samrådet for Æblevej 1 og 2:

- Ønske om at bevare samråd i de enkelte tilbud for, at opretholde det nære samarbejde og ejerskabet til det enkelte tilbud.
- Udfordring med samråd i de enkelte tilbud, bør løses lokalt.
- Skepsis overfor effekten af samråd i klynger.
- Forslag om temaaftener for hele området.

Kontaktrådet for Solgården og Rådgivningscenteret:

- Anerkender det fremlagte forslag til ny samarbejdsorganisation.
- Der ses en tydelig intention om, at styrke dialogen mellem borgere, pårørende, fagpersoner og det politiske niveau.
- Etablering af brugerråd vurderes som et særligt positivt tiltag.
- Den foreslåede struktur med samråd i klynger og et samlet pårørenderåd fremstår gennemtænkt, og forventes at fremme en mere fokuseret og effektiv dialog, hvor både lokale og overordnede perspektiver inddrages.

Kontaktrådet for Botilbud:

- Medlemmers bekymring om, at miste det nære i nuværende samråd.
- Pårørende vil fortsat kunne mødes i forhold til, at arrangere aktiviteter eller lignende.

Kontaktrådet for Beskæftigelse og Botilbud:

- Bakker op om forslaget til ny samarbejdsorganisation, men har nogle bemærkninger:
- Benævnelsen samråd bør ændres for i højere grad, at tydeliggøre formålet, eksempelvis dialogmøder/informationsmøder.
- Bekymring for afstand til det politiske niveau, og foreslår bredere politisk deltagelse.
- Der efterlyses en tydelig kanal for vidensdeling fra praksisniveau til hele Socialudvalget, samt klarhed om formål og mandat for de nye råd.
- anbefaler fokus på temadrøftelser og dagsorden der balancerer information og dialog.

Pårørenderådet:

- Tilslutter sig at det kan give mening, at ændre den formelle struktur for samarbejdsorganisationen.
- Der gøres opmærksom på, at der aktuelt eksisterer velfungerende samråd, som bør videreføres som uformelle fora.
- Fokus på hyppigere uformelle dialogmøder mellem pårørende og tilbud, hvilket er en del af strategien kvalitet i botilbud.
- Benævnelsen samråd bør ændres for i højere grad, at tydeliggøre formålet med det formelle fora.

Høringssvarene er vedlagt som bilag.

Høringssvarene giver anledning til, at forvaltningen foreslår følgende:

Benævnelsen samråd ændres til dialogmøder for, at tydeliggøre formålet med det formelle fora.

Socialudvalget besluttede på mødet den 4. november 2025 at anbefale følgende ændringsforslag så:

- Pårørenderådet udvides til hele Socialudvalget herunder at

- Samråd omdøbes til informationsmøde.

Kommunalbestyrelsen vedtog dette på mødet den 27. november 2025.

Indstilling **Fagchefen for Voksen Social indstiller,**

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning. Der var et ønske om at få en oversigt over de forskellige råd og deres funktioner.

Anne Hvidberg Jørgensen og Claus Højsgaard deltog ikke i behandlingen af punktet.

Bilag

Dagsordenspunkt_Temadrøftelse om samarbejdsorganisationen med samråd, kontaktråd og pårørenderåd behandlet på mødet 6. maj 2025

Høringssvar kontaktrådene

Høringssvar samrådene

Høringssvar pårørenderåd

Punkt 4: Proces for revidering af handicappolitikken

00.01.00-P22-1-26

Beslutningstema

I denne sag godkendes proces for revidering af Tønder Kommunes handicappolitik. Sagen behandles i Socialudvalget, som er moderudvalg for politikken. Politikken er dog gældende for alle politiske udvalg. Derefter sendes sagen til Handicaprådet, hvor politikken er forankret.

Historik

Den nuværende handicappolitik for Tønder Kommune blev godkendt af Kommunalbestyrelsen i november 2020. Politikken var resultatet af en proces, som var forankret i Handicaprådet. På det tidspunkt var der behov for at udarbejde en helt ny politik. Den daværende politik var 10 år gammel, og der var i de forløbne år sket en del ændringer på handicapområdet, som ikke blev rummet i politikken.

Sagsfremstilling

Forvaltningen vurderer, at handicappolitikken fra 2020 stadig er relevant, og at der derfor er behov for en revidering frem for en helt ny politik.

Politikken fra 2020 blev udarbejdet på baggrund af et temamøde med ca. 60 deltagere, hvor der både var inspirationsoplæg og gruppedrøftelser. Processen har skabt et stærkt ejerskab i handicaporganisationerne, i Handicaprådet og i kommunens organisation.

Det foreslås, at processen for revidering af handicappolitikken fastsættes af Handicaprådet. Der kan være følgende scenarier for processen:

- a. Den nuværende handicappolitik sendes til handicaporganisationerne, som bedes melde tilbage, hvad der ønskes fastholdt, og hvad der ønskes ændret.
- b. Der holdes et temamøde i lighed med det i 2019, hvor der vil være oplæg og gruppedrøftelser.

Uanset valg af scenarie udarbejder forvaltningen udkast til den reviderede handicappolitik, som kommer til høring i relevante fora. Efter høring behandles udkast til politikken i Handicaprådet, Socialudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Lovgrundlag

Handicapkonventionen.

Indstilling

Direktøren for Børn, Unge og Social indstiller,

at forslag til proces for handicappolitikken videresendes til beslutning i Handicaprådet.

Beslutning fra Socialudvalget, 4. marts 2026, pkt. 8:

Indstillingen tiltrådt, med den bemærkning at der afholdes en temadag, og at der i forlængelse heraf udsendes til handicaporganisationerne.

Beslutning

Handicaprådet kan tilslutte sig Socialudvalgets beslutning. Planlægningen sættes på Handicaprådets næste møde.

Anne Hvidberg Jørgensen og Claus Højsgaard deltog ikke i behandlingen af punktet.

Bilag

handicappolitik-for-toender-kommune

Punkt 5: Eventuelt

27.69.48-P35-1-25

Beslutning

Anne Hvidberg Jørgensen, Claus Højsgaard og Lars Rømer deltog ikke i behandlingen af punktet.